

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีวินัยในตนเองของเด็กวัยก่อนเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลเมืองบ้านสวน จังหวัดชลบุรี

วารุณี มีหลาย* สุนทรี รักความสุข** ณัฏฐา วรรณะวิโรจน์** อมรรัตน์ การะมี**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับการมีวินัยในตนเองของเด็กวัยก่อนเรียน 2) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านเด็ก ปัจจัยด้านครอบครัว รูปแบบการเลี้ยงดูและสัมพันธภาพในครอบครัวกับการมีวินัยในตนเองของเด็กวัยก่อนเรียน 3) ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การมีวินัยในตนเองของเด็กวัยก่อนเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นประชากรของเด็กวัยก่อนเรียนอายุ 3-6 ปี ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลเมืองบ้านสวน จำนวน 234 คน ใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีวินัยในตนเองและแบบประเมินการมีวินัยในตนเองของเด็กวัยก่อนเรียน มีค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ .82, .91, และ .81 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ สหจิตทดสอบไคสแควร์ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ โดยวิธี Enter

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับการมีวินัยในตนเองของเด็กวัยก่อนเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลเมืองบ้านสวน จังหวัดชลบุรี อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.93$, $SD = 0.58$)
2. รูปแบบการเลี้ยงดูและสัมพันธภาพในครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีวินัยในตนเองของเด็กวัยก่อนเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลเมืองบ้านสวน จังหวัดชลบุรีอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ($r = .508$ และ .249) ส่วนปัจจัยด้านเด็กและปัจจัยด้านครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเองของเด็กวัยก่อนเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลเมืองบ้านสวน จังหวัดชลบุรี
3. ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การมีวินัยในตนเองของเด็กวัยก่อนเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 คือสัมพันธภาพในครอบครัว สามารถทำนายการมีวินัยในตนเองของเด็กวัยก่อนเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลเมืองบ้านสวน จังหวัดชลบุรี ได้ร้อยละ 25.80 ($R^2 = .258$)

ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า ควรส่งเสริมให้ครอบครัวมีสัมพันธภาพที่ดีเพื่อเสริมสร้างการมีวินัยในตนเองของเด็กวัยก่อนเรียน

คำสำคัญ: ปัจจัย วินัยในตนเอง เด็กวัยก่อนเรียน

* วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี, E-mail: warunee@bnc.ac.th

** วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี

Factors affecting preschool children's self-discipline in young child development center, Muang Bansuan Municipality, Chon Buri Province

Warunee Meelai* Suntharee Rukkwamsuk** Nattha Wattanaviroj** Amornrat Karamee**

Abstract

The objectives of this research were to study: 1) the level of self-discipline in pre-school children; 2) the relationship between child factor, family factor, parenting style and the family relationship with self-discipline; and 3) factors predicting the pre-school children's self-discipline. The samples consisted of 234 parents of 3-6 year-old pre-school children in the child development center, Ban Suan Municipality, Chon Buri Province. Samples were selected by using simple random sampling. The instruments were: 1) questionnaire of the effects of self-discipline and 2) evaluation of self-discipline in pre-school child. Cronbach's Alpha Coefficient is .82, .91, and .81 respectively. Data were analyzed by using mean ($\bar{X}$), standard deviation (SD), Pearson's Correlation Coefficient, Chi-Square Test and Multiple regressions by Enter.

The findings were as follows:

1. The level of self-discipline in pre-school children was high ($\bar{X} = 3.93$, $SD = 0.58$).
2. Parenting style and family relationship are positively significant related to self-discipline in pre-school children at $p < .01$ ($r = .508$ and $.249$). Child factor and the Family factor were not significantly related to self-discipline in pre-school children.
3. The factor that can predict the pre-school children's self-discipline was significant at $p < .000$ levels. Family relationship factor can predict the pre-school children to be self-discipline ($R^2 = .258$).

The results of this research show that family relationship should be supported to strengthen self-discipline in pre-school child.

Keywords: factors, self-discipline, preschool

* Boromarajonani College of Nursing, Chon Buri, E-mail: warunee@bnc.ac.th

** Boromarajonani College of Nursing, Chon Buri

บทนำ

เด็กคืออนาคตของชาติ ซึ่งจะพัฒนาไปเป็นผู้ใหญ่ที่เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองต่อไป จากข้อมูลการสำรวจต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนไทย พบว่าเด็กและเยาวชนไทยยังมีจุดอ่อนด้อยหลายประการ ที่สำคัญคือการพูดจริงและความซื่อสัตย์ ซึ่งเป็นภาพสะท้อนว่าเด็กและเยาวชนไทยในปัจจุบันยังขาดคุณธรรม จริยธรรม¹ ปัญหาการขาดวินัยในตนเองของเด็กไทยนับวันยิ่งทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ซึ่งปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาสำคัญที่ทำให้การพัฒนาของประเทศเป็นไปอย่างล่าช้า

แผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (ด้านสาธารณสุข) (พ.ศ. 2559-2579) กำหนดร่างกรอบบูรณาการความร่วมมือของ 4 กระทรวงในเรื่องการดูแลเด็กไทยโดยมีเป้าหมายคือ “เด็กไทยแข็งแรง เก่ง ดี มีวินัย ใฝ่เรียนรู้”² ซึ่งเป้าหมายการดูแลเด็กตามแผนยุทธศาสตร์ชาติให้ความสำคัญกับการมีวินัยด้วยเพราะปัจจุบันคนไทยกำลังประสบปัญหาการขาดวินัยในตนเอง นอกจากนี้การขาดวินัยในตนเองยังจะส่งผลกระทบต่อภาวะสุขภาพ เช่น เด็กที่ขาดวินัยในตนเองในการรับประทานอาหารก็ทำให้เกิดปัญหาภาวะโภชนาการเกินหรือโรคอ้วนที่ทำให้เป็นโรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง ทางเดินหายใจอุดตัน และโรคอื่นๆ ตามมามากมาย โดยสถานการณ์ปัจจุบันจากการสำรวจสุขภาพประชาชนไทยครั้งที่ 4 พ.ศ. 2551-2552 พบว่าภาวะน้ำหนักเกินและอ้วนในเด็กมีความชุกเพิ่มขึ้นโดยเด็กอายุ 1-5 ปี เท่ากับ ร้อยละ 8.50 เด็กอายุ 6-11 ปี เท่ากับร้อยละ 8.70 และในเด็กอายุ 12-14 ปี เท่ากับร้อยละ 11.90 ซึ่งมีความชุกสูงที่สุดในทุกกลุ่มอายุ³ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ อาจเกิดจากจุดเริ่มต้นที่เรียกว่า “การขาดวินัยในตนเอง” นั่นเอง

ช่วงอายุ 3-6 ปี เป็นช่วงวัยที่สามารถสร้างและหล่อหลอมพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม

และสติปัญญาได้ดีที่สุด เมอเรอร์ (Mowrer) ได้อธิบายถึงการเกิดวินัยในตนเองของบุคคลสามารถเกิดขึ้นบนพื้นฐานตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งเติบโต โดยการเลี้ยงดูของบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดู การเรียนรู้นี้จะเกิดในสภาวะอันเหมาะสม⁴ ดังนั้นการอบรมเลี้ยงดู การให้ความรักความผูกพันในครอบครัว ก็จะทำให้เด็กปฏิบัติตามการอบรมสั่งสอน หรือเลียนแบบผู้ที่ตนรักและพอใจ นำไปสู่การเรียนรู้การมีวินัยในตนเองของบุคคลต่อไป สอดคล้องกับ Kohlberg⁵ ที่แบ่งพัฒนาการด้านจริยธรรมไว้ 3 ระดับโดยวัยนี้จัดอยู่ในระดับที่ 1 คือ ระดับก่อนมีจริยธรรม (Preconventional Morality) เด็กจะรับรู้ความถูกหรือผิดจากผลที่เกิดตามมาหลังการกระทำ เด็กยังคิดเห็นเป็นเหตุผลด้วยตนเองไม่ได้ สอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการด้านความคิดของ Piaget ที่กล่าวว่าเด็กช่วงวัยนี้ยังไม่เข้าใจและปฏิบัติตามกฎระเบียบในระหว่างการเล่นร่วมกัน มักยึดตัวเองเป็นที่ตั้ง ต้องอาศัยผู้อบรมเลี้ยงดูให้คำแนะนำ⁶ การฝึกระเบียบวินัยเป็นสิ่งสำคัญในชีวิตเด็ก การสอนเด็กให้รู้จักควบคุมพฤติกรรมของตนเอง พ่อแม่จะต้องเป็นผู้ช่วยเด็กควบคุมพฤติกรรมของเขา ด้วยการอบรมอย่างสม่ำเสมอเมื่อโตขึ้นเด็กจะควบคุมตนเองได้ในที่สุด และการมีระเบียบวินัยยังเป็นพื้นฐานของความรักความอบอุ่นและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในครอบครัวอีกด้วย⁷

การอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาจะมีผลต่อพฤติกรรมของเด็ก และศักยภาพของการกระทำในอนาคตของเด็กซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา Maccoby and Martin⁸ ได้แบ่งประเภทของการอบรมเลี้ยงดูเป็น 4 แบบคือ 1) รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ (Authoritative Parenting Style) 2) รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม (Authoritarian Parenting Style) 3) รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ (Permissive Parenting Style) และ 4) รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง (Uninvolved Parenting Style) ซึ่งจากการศึกษาของ

สิริกร ลินสม⁹ พบว่ารูปแบบการเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจที่มีเหตุผลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีวินัยในตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น การเลี้ยงดูแบบปล่อยตามใจมีความสัมพันธ์ทางลบกับการมีวินัยในตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น และการเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจที่มีเหตุผลสามารถทำนายความมีวินัยในตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น และสภาพครอบครัวที่แตกแยกกันจะส่งผลให้เด็กขาดความมั่นใจในตนเอง แสดงการอวดเก่งต่อครู เพื่อน เพื่อดึงดูดความสนใจจากผู้อื่น ทำให้เด็กประพฤติดิวินัย ซึ่งครอบครัวที่บิดามารดาอยู่ด้วยกันรักใคร่กันดี ได้รับการศึกษาในระดับสูง ก็จะมีความพร้อมในการดูแลบุตร การให้คำแนะนำ อบรม สั่งสอนบุตรมากกว่าครอบครัวที่มีสถานภาพแตกแยก หย่าร้าง

สัมพันธภาพของคนในครอบครัวเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีสัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเองของเด็ก หากคนในครอบครัวมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน เด็กก็จะได้รับการเรียนรู้ในสิ่งที่ถูกต้องที่รวมถึงได้รับการปลูกฝังด้านคุณธรรม จริยธรรม¹⁰ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของจันทิมา แสงเลิศสุทัย¹¹ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับนักศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับความมีวินัยในตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เทศบาลเมืองบ้านสวน จังหวัดชลบุรีมีสภาพสังคมเป็นสังคมเมือง โดยประชากรส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจการค้าเนื่องจากเป็นย่านพาณิชยกรรม จึงเป็นชุมชนขนาดใหญ่มีประชากรอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากตามข้อมูลสถิติประชากรเดือนตุลาคม 2559 มีประชากรถึง 70,076 คน ซึ่งยังไม่นับประชากรแฝง โดยช่วงอายุ 3-5 ปี มีจำนวน 2,498 คน เนื่องจากพ่อแม่หลายครอบครัวต่างคนต่างออกไปทำงานทิ้งลูกให้อยู่กับปู่ย่าตายายที่บ้านลักษณะครอบครัวส่วนใหญ่เป็นครอบครัวเดี่ยว ทำให้เวลาในการอบรมเลี้ยงดูบุตรด้วยตนเองน้อยลง ส่วนใหญ่เด็กจะถูก

ส่งไปศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหรือสถานรับเลี้ยงเด็ก จึงใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ที่ศูนย์พัฒนาเด็ก ในเทศบาลเมืองบ้านสวนจึงมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหลายแห่งทั้งที่เป็นภาครัฐและเอกชน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีวินัยในตนเองของเด็กวัยก่อนเรียนในเขตเทศบาลเมืองบ้านสวน เพื่อนำผลการศึกษาในครั้งนี้มาใช้ในการพัฒนาและสร้างการวินัยในตนเองของเด็กวัยก่อนเรียนในเขตเทศบาลเมืองบ้านสวน จังหวัดชลบุรี

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีวินัยในตนเองของเด็กวัยก่อนเรียนตามการรับรู้ของผู้ปกครองในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลเมืองบ้านสวน จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านเด็ก ปัจจัยด้านครอบครัว รูปแบบการเลี้ยงดูของผู้ปกครองเด็กวัยก่อนเรียนและสัมพันธภาพในครอบครัวกับการมีวินัยในตนเองของเด็กวัยก่อนเรียนตามการรับรู้ของผู้ปกครองในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลเมืองบ้านสวน จังหวัดชลบุรี
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การมีวินัยในตนเองของเด็กวัยก่อนเรียนตามการรับรู้ของผู้ปกครองในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลเมืองบ้านสวน จังหวัดชลบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้ปกครองของเด็กวัยก่อนเรียนอายุ 3-6 ปี ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลเมืองบ้านสวน จำนวน 6 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 528 คน

กลุ่มตัวอย่าง คำนวณกลุ่มตัวอย่างจากการใช้โปรแกรม G* Power โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ .95 และขนาดอิทธิพล (Effect size) 0.1 ได้กลุ่มตัวอย่าง 226 คน เพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนร้อยละ 10 ของแบบสอบถามทั้งหมด ผู้วิจัยจึงได้เก็บจำนวนแบบสอบถามเพิ่มจากที่คำนวณได้อีกร้อยละ 10 ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวน 250 คน สุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple random sampling) และคำนวณหาสัดส่วนของแต่ละแห่ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามซึ่งประกอบด้วย 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบ่งเป็น 2 ส่วน คือข้อมูลผู้ปกครอง และข้อมูลเด็ก

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามรูปแบบการเลี้ยงดูของผู้ปกครอง ซึ่งผู้วิจัยได้ดัดแปลงจากแบบสอบถามรูปแบบการเลี้ยงดูของผู้ปกครองของ ถัดดา เหลืองรัตนมาศ และ วิชชุดา เวสารัตน์¹² โดยแบ่งระดับคะแนนเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ กำหนดระดับพฤติกรรมที่กระทำไว้เป็น มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามสัมพันธภาพในครอบครัว ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งระดับคะแนนเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ กำหนดระดับพฤติกรรมที่กระทำไว้เป็น มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามการมีวินัยในตนเองของเด็กวัยก่อนเรียนตามการรับรู้ของผู้ปกครองซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งระดับคะแนนเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ กำหนดระดับพฤติกรรมที่กระทำไว้เป็น ปฏิบัติเป็นประจำสม่ำเสมอทุกวัน ปฏิบัติบ่อยครั้งประมาณ 5-6 วัน/สัปดาห์ ปฏิบัติบางครั้งประมาณ 3-4 วัน/สัปดาห์ ปฏิบัติน้อยครั้งประมาณ 1-2 วัน/สัปดาห์ และไม่เคยปฏิบัติเลย

ได้รับการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน มีดัชนีความตรงตามเนื้อหา (CVI) เท่ากับ 0.9 วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามได้ค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha Coefficient) ของแบบสอบถามรูปแบบการเลี้ยงดูของผู้ปกครอง เท่ากับ .82 แบบสอบถามสัมพันธภาพในครอบครัว เท่ากับ .91 และ แบบสอบถามการมีวินัยในตนเองของเด็กวัยก่อนเรียน เท่ากับ .81 ตามลำดับ

ข้อพิจารณาด้านจริยธรรม

การวิจัยนี้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี วันที่ 9 มกราคม 2560 หนังสือเลขที่ BNC REC 05/2559

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยประสานงานและทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองบ้านสวน เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลเมืองบ้านสวน
2. ผู้วิจัยประสานงานกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้ง 6 แห่งโดยนำแบบสอบถามให้ครูผู้ดูแลเด็กที่ผู้วิจัยได้แนะนำวิธีการเก็บข้อมูลเป็นผู้มอบให้กับผู้ปกครองที่ยินยอมที่จะตอบแบบสอบถามหลังจากการให้ข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยและเซ็นใบยินยอมเข้าร่วมงานวิจัย เมื่อผู้ปกครองตอบแบบสอบถามครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว ผู้วิจัยไปปรับแบบสอบถามคืนที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้วยตนเอง และตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถามก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์คืนจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 234 คน คิดเป็นร้อยละ 93.60

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปโดยใช้ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson's Correlation Coefficient) สถิติทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square Test) วิเคราะห์ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การมีวินัยในตนเองของเด็กวัยก่อนเรียน โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple regression) โดยวิธี Enter

ผลการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ปกครอง ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า (ร้อยละ 54.27) โดยส่วนมากเป็นครอบครัวขยาย (ร้อยละ 58.12) สถานภาพของบิดามารดาส่วนใหญ่อยู่ด้วยกัน (ร้อยละ 75.64) บุตรหลานส่วนใหญ่เป็นลูกคนแรก (ร้อยละ 50.43) และมีสุขภาพปกติเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 96.58) ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ข้อมูลผู้ปกครองระดับการศึกษา ประเภทครอบครัว สถานภาพของบิดามารดา และข้อมูลเด็ก ลำดับการเกิด และภาวะสุขภาพ (n = 234)

ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษาปีที่ 6 หรือต่ำกว่า	57	24.36
มัธยมศึกษา/ ปวช./ปวท.	127	54.27
สูงกว่ามัธยมศึกษา	50	21.37
ประเภทของครอบครัว		
ครอบครัวเดี่ยว	98	41.88
ครอบครัวขยาย	136	58.12
สถานภาพของบิดามารดา		
อยู่ด้วยกัน	177	75.64
แยกกันอยู่	33	14.10
หย่าร้าง/หม้าย	24	10.26
ลำดับการเกิด		
บุตรคนที่ 1	118	50.43
บุตรคนหลัง (2,3,4)	116	49.57
สุขภาพของบุตรหลาน		
ปกติ	226	96.58
มีโรคประจำตัว	8	3.42
รวม	234	100.00

2. รูปแบบการเลี้ยงดู ส่วนใหญ่มีการเลี้ยงดูแบบ การเลี้ยงดูแบบตามใจจำนวน 2 คน (ร้อยละ 0.85) ดังแสดง เอาใจใส่จำนวน 205 คน (ร้อยละ 87.61) และน้อยที่สุดคือ ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างในรูปแบบการเลี้ยงดูของผู้ปกครอง (n = 234)

รูปแบบการเลี้ยงดูของผู้ปกครอง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่	205	87.61
การเลี้ยงดูแบบควบคุม	22	9.40
การเลี้ยงดูแบบตามใจ	2	0.85
การเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง	5	2.14
รวม	234	100

3. วินัยในตนเองของเด็กวัยก่อนเรียน พบว่าวินัย ในตนเองของเด็กวัยก่อนเรียน โดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.93$, $SD = 0.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าวินัย ในตนเองของเด็กวัยก่อนเรียนด้านความเชื่อมั่นในตนเองมี ค่าเฉลี่ยมากที่สุดอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 4.10$, $SD = 0.74$) ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีวินัยในตนเองของจำแนกเป็นรายด้าน (n = 234)

วินัยในตนเองของเด็กวัยก่อนเรียน	$\bar{X}$	SD	ระดับการมีวินัยในตนเอง
ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง	4.10	0.74	สูง
ด้านความรับผิดชอบ	3.71	0.80	สูง
ด้านความอดทน	3.94	0.70	สูง
ด้านการยอมรับผู้อื่น	3.95	0.70	สูง
รวม	3.93	0.58	สูง

4. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของสัมพันธภาพ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสัมพันธภาพใน ในครอบครัว รูปแบบการเลี้ยงดู และวินัยในตนเองของ ครอบครัว และรูปแบบการเลี้ยงดูมีความสัมพันธ์กับวินัย เด็กวัยก่อนเรียนแต่ละด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่าง ในตนเองของเด็กวัยก่อนเรียน ($r = .508$, .249 ตามลำดับ)

ตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัว รูปแบบการเลี้ยงดูกับวินัยในตนเองของเด็กวัยก่อนเรียน โดยใช้สถิติ Pearson's Correlation Coefficient (n = 234)

ตัวแปร	การมีวินัยในตนเอง
สัมพันธภาพในครอบครัว	.508**
รูปแบบการเลี้ยงดู	.249**

** p = .01

5. ปัจจัยด้านครอบครัวได้แก่ ระดับการศึกษา สุขภาพของเด็ก ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเองของผู้ปกครอง ลักษณะของครอบครัว สถานภาพของของเด็กวัยก่อนเรียน ดังแสดงในตารางที่ 5 ผู้ปกครอง และปัจจัยด้านเด็ก ได้แก่ ลำดับการเกิดภาวะ

ตารางที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านเด็กและวินัยในตนเองของเด็กวัยก่อนเรียน โดยใช้สถิติ

Chi-Square Test (n = 234)

ตัวแปร	วินัยในตนเองของเด็กวัยก่อนเรียน			รวม	χ^2	p-value
	น้อย	ปานกลาง	สูง			
ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง						
ประถม	16	25	16	57	2.026	.731
มัธยม	33	58	36	127		
สูงกว่ามัธยม	10	28	12	50		
ลักษณะครอบครัว						
ครอบครัวเดี่ยว	23	45	30	98	.941	.625
ครอบครัวขยาย	36	66	34	136		
สถานภาพของผู้ปกครอง						
อยู่ด้วยกัน	43	87	47	177	1.358	.851
แยกกันอยู่	9	13	11	33		
หย่า/ร้าง/หม้าย	7	11	6	24		
ลำดับการเกิด						
บุตรคนแรก	31	55	32	118	.207	.902
บุตรคนหลัง (2,3,4)	29	55	32	116		
ภาวะสุขภาพของเด็ก						
ปกติ	57	109	60	226	.207	.902
มีโรคประจำตัว	2	2	4	8		

6. ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การมีวินัยในตนเอง ตัวแปรเดียว คือ สัมพันธภาพในครอบครัว โดยมีของเด็กวัยก่อนเรียนที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .000 มีเพียงประสิทธิภาพในการทำนายร้อยละ 25.80 ($R^2 = .258$)

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การมีวินัยในตนเองของเด็กวัยก่อนเรียนโดยวิธีการ Enter

ตัวแปร	B	Beta	t	Sig
สัมพันธภาพในครอบครัว	.453	.508	8.91	.000

$R = .508$, $R^2 = .258$, $F = 80.650$, $Sig = .000$

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับการมีวินัยในตนเองของเด็กวัยก่อนเรียนโดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความเชื่อมั่นในตนเองมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทิมา แสงเลิศอุทัย¹¹ ที่พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความมีวินัยในตนเองกับความมีวินัยในตนเองมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง และการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความมีวินัยในตนเอง พบว่า ตัวแปรที่รับการคัดเลือกเข้าสมการตามลำดับ คือ ปัจจัยด้านแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน และความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับนักศึกษา ร่วมกันเป็นตัวทำนายความมีวินัยในตนเอง

ส่วนด้านความรับผิดชอบ แม้จะอยู่ในระดับสูง แต่เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อาจเกิดจากการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง สอดคล้องกับการศึกษาของ สืบศักดิ์น้อยดัด และสุจินดา ขจรรุ่งศิลป์¹³ ที่พบว่าการจัดประสบการณ์แบบโครงการเด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองด้านความรับผิดชอบอยู่ในระดับพอใช้

2. สัมพันธภาพในครอบครัว รูปแบบการเลี้ยงดูและวินัยในตนเองของเด็กวัยก่อนเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสัมพันธภาพในครอบครัว และรูปแบบการเลี้ยงดูมีความสัมพันธ์กับวินัยในตนเองของเด็กวัยก่อนเรียน ($r = .508$ และ $.249$ ตามลำดับ) รูปแบบการเลี้ยงดูของผู้ปกครองส่วนใหญ่มีรูปแบบการเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่คิดเป็นร้อยละ 87.6 ซึ่งเป็นการอบรมเลี้ยงดูที่กำหนดให้เด็กเชื่อฟังและปฏิบัติตามแนวทางที่บิดามารดากำหนดไว้อย่างมีเหตุผล ให้ความรักความอบอุ่นและใส่ใจต่อเด็ก เปิดโอกาสให้เด็กเป็นตัวของตัวเอง และสนับสนุนให้เด็กมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องต่างๆ ของครอบครัวและผลดังกล่าวจะส่งผลให้เด็กมีวินัยในตนเอง ซึ่งตรงตาม

ทฤษฎีของ Kohlberg¹ ที่กล่าวว่าเด็กวัยก่อนเรียนจะเลือกตัดสินใจในการกระทำแต่ในสิ่งที่เชื่อว่าจะเป็นประโยชน์แก่ตน และมุ่งหลบหลีกให้ตนเองไม่ถูกลงโทษ จึงมักยอมทำตามคำสั่งของผู้ปกครอง ดังนั้นหากผู้ปกครองชี้แนะส่งเสริมให้เด็กมีเหตุผล สนับสนุนให้เด็กมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องต่างๆ จะส่งผลให้เด็กมีวินัยในตนเองที่ดี สิ่งที่สำคัญยิ่งกว่าคำชี้แจงแนะนำก็คือ การทำเป็นแบบอย่าง

ผลการวิจัยในส่วนของปัจจัยด้านเด็กและปัจจัยด้านครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับวินัยในตนเองของเด็กวัยก่อนเรียนซึ่งอาจไปได้ว่าเด็กได้รับการปลูกฝังวินัยในตนเองจากครูหรือพี่เลี้ยง เนื่องจากเด็กวัยนี้เวลาส่วนหนึ่งจะอยู่ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหรือสถานศึกษาปฐมวัย⁴

3. ผลการวิจัยพบว่า สัมพันธภาพในครอบครัวสามารถพยากรณ์การมีวินัยในตนเองของเด็กวัยก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .000 สอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทิมา แสงเลิศอุทัย¹¹ ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความมีวินัยในตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ผลพบว่าปัจจัยด้านแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน และความสัมพันธภาพระหว่างผู้ปกครองกับนักศึกษาร่วมกันเป็นตัวทำนายความมีวินัยในตนเอง โดยสามารถทำนายความมีวินัยในตนเองในภาพรวมได้ร้อยละ 39.80 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับการศึกษาของ วัลลภา วงศ์ศักดิ์รินทร์¹⁴ พบว่าสัมพันธภาพในครอบครัว สามารถทำนายพฤติกรรมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการมีวินัยในตนเองแก่นักเรียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 63.30 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์พบว่าสัมพันธภาพในครอบครัว และการส่งเสริมการมีวินัยในตนเองแก่นักเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.626$)

สรุป

การมีวินัยในตนเองของเด็กวัยก่อนเรียนมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการเลี้ยงดูและสัมพันธภาพในครอบครัว โดยสัมพันธภาพในครอบครัว สามารถทำนายการมีวินัยในตนเองของเด็กวัยก่อนเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลเมืองบ้านสวน จังหวัดชลบุรี ได้ร้อยละ 25.80

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่าสัมพันธภาพในครอบครัวสามารถทำนายการมีวินัยในตนเองของเด็กวัยก่อนเรียน ดังนั้นจึงควรส่งเสริมให้มีความสัมพันธ์ที่ดี โดยให้พ่อแม่เข้าใจถึงความสำคัญของการส่งเสริมการมีวินัยในตนเองให้กับเด็ก เช่น การให้ความรัก ความเอาใจใส่ ความอบอุ่น มีเหตุผล ยอมรับความคิดเห็นของเด็ก ซึ่งจะนำไปสู่แนวทางในการพัฒนาการมีวินัยในตนเองของเด็กได้

1.2 ควรส่งเสริมให้มีการจัดสภาพแวดล้อม และพื้นที่สาธารณะที่เอื้อประโยชน์ให้เกิดการร่วมกิจกรรมของครอบครัวในชุมชนเป็นประจำ เช่น การออกกำลังกาย การนั่งพักผ่อนหย่อนใจร่วมกันเพื่อเป็นการเสริมสร้างสัมพันธภาพที่ดีของครอบครัว

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ในการเก็บข้อมูลวิจัยในครั้งนี้เป็นเพียงแบบสอบถามที่เกิดจากการตอบคำถามของผู้เลี้ยงดูเด็ก ดังนั้น ในการทำวิจัยครั้งต่อไป จึงอาจมีการใช้วิธีการเก็บข้อมูลในแบบอื่นๆ เช่น การใช้วิธีการสังเกต เป็นต้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุม

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการ

มีวินัยในตนเองของเด็กวัยก่อนเรียนเพื่อเป็นการรณรงค์ ไม่ให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี สำหรับการสนับสนุนทุนวิจัย ทำให้การดำเนินงานวิจัยบรรลุผลสำเร็จด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

1. The Commutie of National Child and Youth Development Promotion Act. National child and youth development plan 2012-2016. Bangkok: Agricultural Cooperative Federation of Thailand; 2011. (in Thai).
2. Strategy and Planning Division, Ministry Public Health. The national strategy 20 year duration meeting report (public health) [Internet]. 2016 [cited 2016 Aug 20]; Available from: http://bps.moph.go.th/new_bps/node/77. (in Thai).
3. Rattanachuake, Thaweekul P, Iem Opars, Suthatworwut U. The way of medical practice on the protection and treatment obese in childhood 2014. Bangkok: Society of Pediatric Nutrition of Thailand, Pediatric Medical of Thailand; 2014. (in Thai).
4. Horadan A. Self-discipline: Possible to inculcate in kindergarten age. Journal of Education. 2017;28(2): 22-35. (in Thai).
5. Kohlberg L. The development of models of thinking and choices in years 10 to 16 [Dissertation]. Chicago, IL: University of Chicago; 1958.
6. Hatkunachai T, Rungpraiwan R, Sutjaritpong S, Chonchaiya W, editors. Book of child's development

- and behavior 3 edition children care to be healthy.
Bangkok: Beyond Enterprise; 2013. (in Thai).
7. Child and Adolescent Psychiatric Secretary of Thailand. Guide to children [Internet]. 2005 [cited 2016 Aug 25]; Available from: http://www.rcpsycht.org/cap/book02_3.php. (in Thai).
8. Maccoby EE, Martin JA. Socialization in the context of family: Parent-child interaction. In: Mussen PH, Hetherington EM, editors. Handbook of child psychology, Vol. 4: Socialization, personality and social development. 4th ed. Chichester, New York: Wiley; 1983. p.1-101.
9. Sinsom S. Factors affecting self discipline of lower secondary school students in Nonthaburi province affiliated with Secondary Educational Service Area Office 3 [Thesis]. Bangkok: Dhurakij Pundit University; 2014. (in Thai).
10. Chompikul J, Sutthisukon P, Sueleam K, Damme D. Relationship in Thai families. Nakhon Pathom: Thanthong Printing; 2009. (in Thai).
11. Saenglertuthai J. Factors affecting on self-discipline of student Nakhon Pathom Rajaphat University. Journal of Education Khon Kean University. 2009;32(4):47-53.
12. Leungrattanam L, Wesarat W. Factors related to the development of elementary students in Chonburi municipal schools area service. In: National Academic Seminar on Building the Thinker for The 21st Century Learner; 17-18 March 2016; Saint Louis hospital/ Ruamchitpeantham. Bangkok: Saint Louis College; 2016. p.167-74.
13. Noidad S, Kajonrungsilp S. A study of young children self-discipline behaviors resulted from project approach experiences. Journal of Education Khon Kaen University. 2012; 35(1):86-99.
14. Wongsakdirin W. The parents' activity in self-discipline training promotion for students in the demonstration schools, Nakhon Pathom Province. Veridian E-Journal, Silpakorn University. 2017;10(1): 1321-39.